

Megjelenik hetenkint háromszor u. m. kedden, csütörtökön és szombaton.

Előfizetési díj:

Egész évre . . . 12 frt. o. é.
Félévre . . . 6 " " "
Évnyegyedre . . . 3 " " "
Egy órára . . . 1 " " "

Szerkesztői szállás:

belső számtalca 131. szám.

Kiadó hivatal:

középutca Stein J. könyvkereskedése.

KOLOZSVÁRI KÖZLÖNY

POLITIKAI ÉS KÖZGAZDÁSZATI LAP.

Hirdetési díj:
öt hasábos garmond sorért 1-ször 7 kr.
2-ször 6 kr. 3-szor 5 kr. a minden hirdetés után 30 kr. bélyegdíj.

Hirdetések felvételnek:

Bécsben: Oppelik Alajosnál (Wollzeile 22.)
Haasenstein és Voglernd (Neuer Markt 11. szám.)
Pesten: Zeisler M. (Király utca 60. sz.)

Nyitott cikkeket

sora után 20 kr. előleg beküldése mellett a szerkesztőséghez czimzendők.
Előzetes a hirdetés a kiadó-hivatalnál kezeltetik.

Előfizetési felhívás

„K. KÖZLÖNY“

1869-iki folyamára.

Egy évre . . . 12 forint o. ért.
Félévre . . . 6 " " "
Évnyegyedre . . . 3 " " "
Egy órára . . . 1 " " "

Az előfizetési pénzek kiadó Stein Jánoshoz (bel-középutca Stein könyvkereskedése) küldendők, hol a pontos szétküldésről gondoskodva van.

Pest, május 27. 1869.

(B.) Utolsó tudósításom óta még mind a válaszfelirati vita foly a házban. Minek egyik oka az, mert a tegnapi napot kivéve, részint az okvetetlen elintézendő tárgyak, részint pedig az egymást érő interpellációk emésztették fel a drága idő egy részét.

Eddigél szoltak a balközép részéről a nevezetesebb szónokok közül Vukovics Sebő, Váradi Gábor és Ghyezy Kálmán, kevésbé hírneves szónokok többen s ezek közt Német Albert.

Váradi, ki máskor szorosan a tárgyhöz szokott szólni, s mindig bizonyos bigadságot tanúsított; most, mintha csak Német Albertet vette volna mintául, egy recriminációkkal teljes inkább interpellációkat, mint a dolog felderítésére szolgáló erősségeket magában foglaló beszédet mondott.

Ghyezy Kálmán a régi volt, a mennyiben beszéde szabatos, de most sem tudott meneküdni a sophismáktól. Eltért eddigi modorától annyiban, a mennyiben ő is a recriminációk terére lépett.

Újat Ghyezy sem mondott semmit s ez által maga bebizonyította, miszerint nem áll az, a mit beszéde elején hangsúlyozott, mintha a válaszfelirati vita nem vált volna meddővé.

Az ellenzék több szónokai igen kevés szerencsével szoltak.

Különösen Ludvigh, ki Finnlandnak Oroszországhoz való kedvező (!) viszonyát állította szembe Magyarországnak Ausztriához való viszonyával.

A szélsőbal részéről szoltak Mednyánszky, Német Albert s Irányi. Német Albert bukfenzeit mindenki ösmeri. Ő egri, de nem parlamentarizáló szónok. Mednyánszky monoton, s alig hallható hangon összeharagolta Európát; beszédére senki sem hallgatott, készített beszédet mondott el, Német Albert szomszédja segítségével.

Irányi több követeléssel lépett fel, mint a mennyi viszhangra talált. Beszédét azon vád czafolásával végezte, mintha a szélsőbal földet ígért volna a választások alkalmával, s azt mondta, hogy ők igen is ígértek földet, de nem júgerumokat, hanem hazát a Kárpátoktól az Adriáig. E nagy mondatra várta a nagy hatást, de csak maga körül talált viszhangra; mert édes emlékében van mindenkinek a somogygyeji communisticus irány.

A jobboldal részéről többen szónokoltak több vagy kevesebb sikerrel. Többen beható bírálat alá vették az ellenzéki feliratókat. Legérdekesebb volt a miniszterelnök replicája a Váradi interpellatio-szerű beszédére. Zsedényi Ede valóságos parlamentarizáló replikái, s különösen b. Eötvös József classicus beszéde, *) melyben kézzel foghatólag állította újból is a ház elébe a miniszterium és a többség politikáját.

Lehetetlen meg nem említenem nagyenyedi tanár s a „Hazánk“ szerkesztője P. Szathmári Károly által előidézett intermezzót. Szathmári Károlynak ugyanis, a mint látszik, megtetszett a Német Albert módora, s egy interpellatio hosszas indokolásával lépett fel, bebizonyítandó politikai műveltségét és szónoki tehetségét. Azonban az elnök csakhamar reá olvasta a házszabályok azon §-ét, mely az interpellációk hosszas indokolását tiltja, s annak következtében csak a „Hazánk“ olvasói lesznek oly szer-

*) Lapunk mai száma megkezdé e remek szónoki mű közlését. A szerk.

rencések egy vezércikkben élvezni mindazon eszméket, a melyeket P. Szathmári Károly elmondandó lett volna.

Ma ünnepe, s holnap tovább foly a tanácskozás. Meddig fog húzódni, még ma sem lehet tudni.

Visszapillantás egy újabb tanügyi mozzanatra.

A nagyméltóságú oktatásügyér urnak népiskolai törvényjavaslata, valamint a népnevelési egyletek felállítására vonatkozó rendelete is a mult évben nemcsak az ország-házban, hanem országszerte nagy érdeklődéssel és általános örömmel fogadtatott. Hogy ennek gyakorlati életbeléptetése körül, egy újabb miniszteri rendelet sürgetése daczára, még eddig igen csekély tevékenységet észlelünk: nem szándékom okát kutatni. Pedig, hogy ezen annyira fontos ügy körül az érdeklődés mostanáig sem csökkent, mutatják a lapok hasábjait előzőlő nevelésügyi cikkek.

Nehogy a t. olvasó azt gondolja, mintha elfelejtésével én is ezek számát akarám szaporítani: előre kijelentem, hogy e tárgynál rövid ideig szándékozom mulatni; röviden adván elő idevonatkozó némely megjegyzéseimet, rögtön a középtanodai tantervezet körüli újabb eszmecsereket ismertetésére térdelek át.

Nappjainkban, ugy látszik, a nevelésügyre vonatkozó fölvekre nézve két nagy tábor áll egymással szemközt. Egyik az iskolák államiasítása, vagy is a nevelésnek az egyházi befolyás alóli kiragadása; másik, az egyházi befolyásnak a nevelésre épen fenntartása mellett küzd. Hogy egy harmadik tábornak is kell léteznie, mely a két előbbi érdekeinek, illetőleg elveinek kiegyeztetése mellett van, s ekép a rendes, mert középuton halad, szintén kétségtelen, s hogy e párt, mely jelentéktelen nem lehet, eddig az actiótól tartózkodik, vagy legalább nézetei és elvei mellett heves küzdelmet nem folytat: vagy onnan kell következtetnem, hogy még arra az időt eljöttnek nem hiszi; vagy abból: hogy józan mérséklettséggel nagyobb sikert vél kivihathatni.

A népnevelési törvény főképe a felekezeti érzékenységet találta a gyöngébb oldalán. Mindenik felekezet fél attól, hogy az államhatalom iskolaügyeibe mélyebben avatkozzék, mint a mennyire a legfőbb felügyeleti jog terjed, s mégis, valljuk meg őznetlenül, ezen felekezeti érzékenység nem volt képes e fontos ügyben versenyt támasztani, hogy egyik felekezet a másikat a kár népnevelési, akár a középtanodai fejlettségben felülmulni igyekezett volna. Szerette mindenik zárva tartani zsebéit, vagy csak kivételesen, lanyhán, hogy éppen a szegényt elkeüljje, tett valamit egyik mint a másik, s most mindenik feljajdul, hogy az állam ki akarja iskoláiból szorítani.

Pedig én e szándékot a népnevelési törvényből sehogy sem bírtam kibetűzni, hacsak láthatlan betűkkel a sorok közé nincs írva; sőt még attól sincs eltítva egy felekezet is, hogy iskolákat tetszése szerint állíthasson. Már aztán, hogy ezen, ugy mint bármely más iskolák is a törvény által kimondott, s a kor által hangosan követelt igényeknek megfeleljenek: arra felügyelni, és azt követelni, az államhatalomnak teljesen joga van.

Fenn van tehát hagyva a felekezeteknek a legszebb és önérdkeik tekintetében a leghatalmasabb tér. Áldozzanak minden rendelkezésükben álló eszközök és módon; állítsanak iskolákat, a hol nincs; rendezzék be, szereljék fel kellően, a hol van mit, s ne féljenek az államhatalomtól. Igen de, ha mindenki csak azzal akarja a népnevelésügy körüli kötelességet leróni, hogy hosszú túl-liberalis vagy túl-ódsi cikket penderít valamelyik lapban, akkor mindig egy helyen leszünk.

Sok ember könnyebben kiadhat 10 forintot, mint a mennyi erővel egy krajczárókat sem érő hirlapi cikket kiizzad. Válasza a könnyebbet! A zsebbez vagy tárczához kell nyulni! „Tenni a jelszó.“

E téren várok én eredményt a népnevelési törvénytől, s még pedig úgy, hogy

üdvös versenyt kell annak szülnie, de nem szavakban, hanem tettekben, s ha ez már a dolog természetéből, önkényt, rövid idő alatt nem fog elkövetkezni: ismét a kormányknak leendő kötelessége erélyes lépéseket tenni.

Ennyit a népnevelés ügyében előrebocsátva, a jelen év márczius hava 24—25-én tartott pesti tanári értekezlet eredményét fogom egy rövid visszapillantásban, e lapok t. olvasóival megismertetni.

Már csak az is öröndetes jelenség a középtanodai tantervezetét illetőleg, hogy az nem részesült azon mostoha sorsban, mely a népnevelési törvényjavaslathoz érte, hogy t. i. oly hosszú idő óta életbeléptetésére oly csekély tevékenység fejtetett ki. A középtanodákra vonatkozó miniszteri tantervezet, mint a nyilvánosság elé került, a zonnal élénk érdeklődést és eszmecsereket keltett, s miután így egyes szakférfiak az illető szaklapokban fény- és árnyoldalait felderíték, végre az illetékes forum, az egyesült tantekintélyek gyűlése is latba vetette döntő szavát.

A buda-pesti tanár-egylet választmányja a husvétii szünnnapokra, azaz márczius 24-és 25-kére, rendkívüli nagygyűlést hívott egybe Pestre, melyben vidékről is számos tanférfi vett részt; azért nevezem fennebb e gyűlést „egyesült tantekintélyek gyűlésének“, s megállapodását „döntőnek.“ Ohajtandó volna, hogy ily tekintélyes és a dolog érdemében illetékes testület véleménye, vagy ha ugy tetszik határozata illető kormánykörökben is kellő figyelemben részesítessék. S most lássuk rövid vázlatban magának a gyűlésnek lefolyását.

T. M. m.

A honvédtoborzás ügyében.

A „Magyar Polgár“ vasárnapi 63 dik számában, a 7 dik „Hirharang“ oázában az mondatik, hogy na „fővárosban időző Incedy Sámuel ezredes a honvédelmi miniszterrel olyféle értesítést vón, hogy a tervezett erdélyi toborzások véglegesén el fognak maradni.“ Illetékes helyről vett értesülés alapján állíthatjuk, hogy e hír merőben alaptalan.

A honvédtoborzás nem fog véglegesen elmaradni. E fontos ügy kivitele azért haladt el maig, mert a honvédtoborzó bizottságok képező kinevezett honvédtisztek még nem érkeztek volt be állomásaikra; különösen pedig azért, mert a szolgálati ügyekben Pesten levő derék honvédezedes Incedy Sámuel visszaérkezésre vártak. Az ezredes úr ma érkezik vissza Kolozsvárra, s a honvédtoborzás esütörtökön, június 3 kán mulhatlanul meg fog kezdetni.

Ennyit kívántunk a t. olvasó közönség, s a nemzeti hadsereg megalkotására tetleg közreműködői kész hazafias fiatalágunk tudomására hozni, megjegyezvén, hogy az az Incedy ezredes bontja ki nálunk az ország háromszintű zászlóját, ki annyiszor vezette győzelemre a „vörös sápkás“ hősöket.

Mi bizunk művelt fiatalágunk és harczias székelységünk józan felfogásában, s mit sem tartva a kudarczától, erősen hisszük, hogy a honvédsereg kereteinek megalkotásánál nem fog hiányzani nálunk a hazáért és királyért hön dobogó szív, sem a fegyvertemő aczél kar.

B. Eötvös József beszéde.

T. képviselő ház! Ludvigh János t. képviselőtársam a válaszfelirat feladatát ugy határozta meg, hogy a válaszfeliraton az ország képviselői az országgyűlés iránynevezeteit és az ország kívánalmait és szükségleteit mondják ki.

Én t. képviselőtársunk ezen értelmezését tökéletesen osztom és elfogadom, és éppen azért fogadom el a ház asztalára letett válaszfelirati javaslatok közül azt, melyet a ház által kiküldött bizottság a ház asztalára letett, mert teljes meggyőződéssem az, hogy a válaszfeliratnak ezen elvei, hogy államjogi viszonyaink függőben volt kérdéseinek megoldása által be rendezésünk biztos alapja meg van vetve, és hogy az ország jólétének melőzhetően föltételét és alkotmányos szabadságunk legbiztosabb támaszát, a nemzet szellemi és anyagi fejlesztésében kell keresnünk; mert ezen elvek, vagy inkább állítások teljes meggyőződéssem szerint nemcsak a ház irázatát fejezik ki, hanem meggyőződéssem szerint kifejezik a nemzet többségének nézetét is.

Tudom, hogy az utóbbira nézve véleményeink eltérnek egymástól. T. képviselő társaink a ház

másik oldalán, részint benyújtott válaszfelirati javaslatokban, részint a discussio alkalmával kifejezték azon meggyőződésüket, hogy a nemzetnek egy nagy része, többsége, sőt mint némelyek mondák, az egész nemzet más nézetben van. T. Ludvigh János mondá, hogy tulajdonképen körüljárva az országban, maholnap azok, kik oly nézetben vannak, mint a mely a bizottság felirati javaslatában előterjesztetik, ugy fognak járni, mint hajdan az augurok, csak azon külöbséggel, hogy találkozásán — nem nevetni, hanem sirni fognak az elbagyatottság fölött, melyben véleményekkel vannak.

Én másképe vagyok meggyőződve, s hivatkozhatnám erre nézve tán a házra, de nem teszem, ámbár mellékesen meg kell jegyeznem, hogy nem tartom egészen parlamentarizáló és semmiesetre nem tartom czélszerűnek, ha e házban bármely párt, vagy egyes képviselő azon nézetét fejezi ki, hogy a ház többsége a nemzet többségének nem hiv képmása, mert ezzel a házok többségének legitimitása lerontatott; (Felkiáltások jobbról: Igaz! ugy van!) lerontatott pedig nemcsak a házé, hanem minden ezután következő házé is. (Élénk helyeslés.) Én — mint mondom — nem akarok erre hivatkozni, van nékem erre nézve más mérlegem.

Semmi sem nehezebb, mint a közvéleménynek mérlegelése és megítélése. Az emberi természetnek tán gyarlósága, tán az istenségtől adott kegyes adománya az, hogy mindenki szivesebben társalkodik azokkal, kik vele egy véleményben vannak, és így igen nagyon természetes, hogy végre, mert mindegyikünk csak saját szavának keresi viszhangját, a mint itt vagyunk, valamenyien meg vagyunk győződve bensőnkben arról, hogy a mi nézetünk többségben van.

Mert igen természetes, hogy azon körben, melyben leginkább forgunk, a mi nézeteink vannak többségben. E szerint tehát az egyéni tapasztalat és meggyőződés erre nézve mérlegül nem szolgálhat; itt más mérleget kell alkalmazni, és ez törvényeknél kétségkívül a hatás, melyet ezen törvények, nem arra mit a nemzeti többsége szól, hanem arra, mit a nemzet többsége tesz, gyakorolnak. (Helyeslés.)

Miután Váradi Gábor t. képviselőtársunk mi nap bebizonyította, nézetem szerint ugyan nem, hanem voltak olyanok, kik vele egy véleményben voltak, bebizonyította azt, hogy a reform terén nem történt semmi; miután előadta, hogy a miniszteriumnak egyes tagjai és a miniszterium egészen véve a reformokban nem sokat tett, és hogy tulajdonképe 1867-ben a legfontosabb és majdnem az egyedüli, a mi történt, azon törvények alkotása volt, a melyek a közös viszonyok rendezésére alkottattak: kétségkívül, hogy azon reformok, melyek elmulasztattak, vagy hatást nem idézettek elő.

A hatás tehát, mely előidézett, kétségkívül csak azon törvények által idéztetik elő, melyek a közös ügyek elrendezésére nézve alkottattak. Már miután ezt tartom, appellálok igen t. képviselőtársainknak igazságszeretetére a ház másik oldalán, midőn azt mondom, hogy senki tagadai nem fogja, hogy e házban az utolsó két év előtt egy majdnem a csodáig hatalmas előhaladás történt; miután kétséget nem szenved, hogy az egész nemzetben oly tevékenységet, oly friss életpezsgést látunk, mit eddig nem tapasztaltunk, kétséget nem szenved, hogy ezen viszonyok állandóságához mindazoknak, kik ezen viszonyokat tevékenységük alapjául veszik, bizonyosan bizalmuk van; (Helyeslés) és miután örömmel tapasztalom, hogy e ház másik oldalának igen kitűnő, jelentékeny tagjai a legfontosabb vállalatokban, azon vállalatokban, melyek sikerülhetésére épp az állandóság szükséges, maguk is részt vesznek, (Derülttség) meg vagyok győződve, hogy azon kétely, melyet a mostani viszonyok állandóságára nézve kifejeznek, legalább nem lehet oly erős, hogy őket practicus tevékenységükben akadályozná. (Helyeslés jobbról.) Ez az első. (Halljuk!) Bocsnánot kérek, hogy hangosabban nem szólhatok, mivel gyengélkedem. Ez az első ok, melyert én a választmány által benyújtott felirati javaslatot elfogadom.

A másik, inkább negatív ok, az, hogy a válaszfelirati javaslat a reformok szükségét általánosan elismerve, a részletekbe nem ereszkedik. Én nem tartom czélirányosnak, hogy főképe oly fontos kérdésekre nézve, mint minők a ház előtt szönyegen forognak, pl. a megyei kérdés, a választási kérdés, még csak elveket is kimondjunk, a nélkül, hogy azok kellően megvitattatnának.

Én e tekintetben sokkal czélszerűbbnek tartom az általánosságot.

És ezzel befejezhetném beszédemet, miután részint a ház asztalára letett felirati javaslatokban, részint azokban, a mik a vita folyamata alatt elmondottak, nem találnék igen sok olyat, a mire felelni szükséges. Miután kimondottam nézetemet, hogy az

egyes reformkérdésekben még az elvek felállítását sem tartom célirányosnak, igen természetes, hogy a t. ház nem várja tőlem, hogy a felirati javaslatokban előadott reformjavaslatok körül kifejtett elveket előadásom tárgyává tegyem. Nem tartom azt célszerűnek és szükségesnek már csak azért sem, mert bármennyire térjenek el nézeteink, egyről meg vagyok győződve, hogy e hazában igen kevés egyén lehet, ki a reformoknak szükségességéről ne volna benső lelkében meggyőződve. (Általános helyeslés.)

Ezen tisztelt ház, teljes meggyőződés szerint, kevés kivétellel, csak reformerekből áll, és alkalmasint csak a lehetőség kérdése nézve fog később kifejlődni köztünk a véleménykülönbség, és azért azon elveket előadásom tárgyává tenni nem tartom szükségesnek.

Másodsor: mostani tárgyalásunk tárgya az, hogy a ház asztalára letett választási javaslatok közül melyik fogadtassék el?

A szerint, a mint a dolog jelenleg áll, fel kell tenni, hogy azon javaslatok közül, melyeket a ház másik oldala benyújtott, egyik sem fog a ház által elfogadtatni.

Azon esetben pedig, ha azon feliratok valamelyike a ház által elfogadtatnék, a reformkérdéseknek tárgyalása az én felfogásom szerint lehetetlen. Lehetetlennek mondom azért, mert miután a ház másik oldalának részéről az mondatott ki, hogy a reformkérdésnek célszerű tárgyalása lehetetlen mindaddig, míg a közjogi alap megváltoztatva nincs, vagy hogy legalább a kérdéseknek célszerű megoldása a közjogi alap megváltoztatásáig nem lehetséges; miután t. barátom, Debreczen városának képviselője kimondotta, hogy a közjogi kérdéseknek mostani megoldását olyannak tekinti, mely ha hosszabb ideig életben maradna, a névleg viszályt állított államéletet lassú halálra vezetné; miután, mondom, ez így van: teljes meggyőződés szerint akkor, ha azon választási feliratoknak valamelyike a ház többsége által elfogadtatnék, a dolog természete szerint az első kérdés, mely tárgyalandó volna, absolute nem a reformok kérdése, hanem csak a közjogi alap megváltoztatásának kérdése lehetne. (Helyeslés.) Nem mondom azt, mintha a ház t. másik oldala reformszándékának ösztentéséről egy perczig is kételkedném, nem ezt mondom; de az állás olyan, hogy a t. háznak azon oldala nem tehet mást, mint követni azon irányt, melyet 1865-ig követtünk valamennyien, azaz azon irányt, mely szerint mindaddig, míg közjogi viszonyaink tisztába hozva nem voltak, más kérdésről, tehát a reformkérdésekről szólni célszerű nem volt. (Helyeslés jobbról.)

Annival inkább ez a nézete a ház másik oldalának, mivel azon férfiak, a kik a választási feliratot benyújtották, sokkal gyakorlatibb és messzebb látó politikusok, semhogy ne látnák át, hogy minden reformkérdés, minden fontos reform, mely a mostani közjogi alapon oldatit meg, annál inkább erősíti meg ezen alapot, mennyivel fontosabb a reform maga. (Helyeslés a jobbról.) Így tehát, mellőzve a reformkérdéseket s általában minden más egyes kérdést, áttérek egyenesen arra, a mi köztünk a végülönbséget képezi, mely mintek azon képtelenségbe hoz, hogy bármennyire vágyunk is együtt járni, két táborra oszlunk. És ez egyszerűen azon kérdés: vajjon az alap, melyen közjogi kérdéseink megoldottak, olyan-e melyen ezentuli haladásunk lehetséges és célszerű; vagy olyan, melyen a haladás nem célszerű, s melynek megváltoztatása e szerint első kötelességeink közé tartozik. Így áll a kérdés. (Helyeslés a jobboldalon.)

Megvallom, t. ház! aggodalommal szölok e tárgyhoz, mert bármit tegelek: olyan valamit, a mi a házban vagy a hírlapirodalom terén még el nem mondatott, vagy a mit, ha az el sem mondatott volna, a ház másik oldalán ép oly jól ne tudnának, mint én, mondom: olyasmit mondani nem tudok. De miután Simonyi Ernő képviselőtársam azon nézetét egészen helyesnek tartom, hogy bármennyire többségben legyen is bizonyos vélemény-árrnyalat, az nem zárja ki, hogy a maga véleményét ne indokolja, és hogy ne kövesse el mindent, hogy azokat, kik más nézetben vannak, kapacitálja: érzem ezen kötelességet én is, s ámbár kevés reményvel, de meg fogom kísérni én is a kapacitációt (Halljuk!) Bocánatot kérek, hogy először magamról szóljam; de a ház másik oldala nem fogja rossz néven venni, midőn azzal nyugtatom meg magamat, hogy ha újat nem mondhatok, újat a ház másik oldaláról sem hallottam, és hogy ha talán kissé hosszadalmas módon kell küzdenem, a fegyverek e tekintetben is egyenlők.

Ezen kívül van még valami, a mi megnyugtatósra szolgál, s ez az, mit Komárom város érdemes képviselője mondott, hogy t. i. e vitakérdéseket nem tartja meddőknek, mert hiszen a szó, mely itt elmondatik, mag és eljön annak az ideje, midőn e mag csirázni és gyümölcsözni fog! (Felkiáltás bairól: ugy van!)

Igy tehát először a magot én is, és kétségkívül nem rossz a magnak, ha kissé száraz. (Derűltetés, helyeslés.)

Igen sok érdekes tárgy adatott elő, igen sok érdekes összekötést hallottunk, és én, hallva az egyes szónokokat, szívesen feleltem volna mind-egyiknek külön-külön. De ez nem megy, mert ez

bizonyára untatná a t. házat, és így most, miután már sokan szóltek, nem tartom célszerűnek, hogy az egyes szónokok által előadottakra visszajöjsek, és azokat felmelegítem. A replika csak akkor jó, hogy ha rügtöni (Igaz)

De kiveszem mindezen beszédekből azt, mi felfogásom szerint azok lényegét képezi. (Halljuk!)

Ez, a mennyire megtehetem, a következő: Igen tisztelt barátaink a ház másik oldalán a közjogi kérdéseknek megoldását nem tartják célszerűnek, és nem tartják fenntarthatónak és pedig három oknál fogva: először, mert ezen megoldás által az országnak önállása és függetlensége feladatit, másodsor mert az országnak legfontosabb érdekei veszélyeztetnek, s harmadsor, mert veszélyeztetnek az országnak jövője, mire tegnapi beszédében Irányi Dániel ur is különös súlyt fektetett. Részemről bátor leszek, mint mondtam, szárazon, tehetőségem szerint a legrövidebb formában előadni ellenokaimat. (Halljuk!) Először: mi az ország önállását és függetlenségét illeti, az nem hazafi, sőt nem is józan ember, ki azt nem tartja főrdéknek, mert az, ki bármely materialis haszonért önállását, t. i. azon önállását, mely helyzetében lehetséges, feladja; ugy jár el, mint azon patriarchának fia, — nem tudom a patriarchák közé számított-e, vagy nem — ki egy tál lencsért odaadta első szülöttségét; minek mindig az a következtése, hogy ezen egy élvezetet később igen sok koplalással fizetheti meg. (Derűltetés.) Én is tehát tökéletesen azon nézetben vagyok, hogy az országnak önállása oly érdek, melyet mindenek fölött és minden körülmények közt védelmezni szükséges; csak azt hiszem, hogy azok, kik már bizonyos közös ügyeknek létezését és ezen közös ügyeknek közös elhatározását, mint az önállás feladását tekintik, igen nagyon csalódnak. A nemzetre nézve az önállás épen olyan, mint az egyénre nézve a szabadság. A javak legfőbbike az, miért mindent áldozhatunk és mindent áldozunk kell. De egyersmind hasonló abban is, hogy valamint feladatunk törekedni mindig mint egyéneknek a tökéletes szabadság és mint nemzetnek a tökéletes önállás után, ép ugy a tökéletes szabadság egy részét és tökéletes önállás más részét soha el nem érhetjük. (Helyeslés a jobboldalon.)

Valamint nincs egyén a világon, ki azt mondaná, hogy tökéletesen független minden másoktól, ugy nincs nemzeti individualitás sem, ki ezt állíthatná és a lehatalmasabb nemzetek: az angol, francia és minden nemzet, eljárásában — épen, mert a józanságot kell követni — nem utasíthatja el magától, és nem semmisítheti meg azon befolyást, melyet más, hasonlólag szabad nemzetek reá gyakorolnak. (Helyeslés a jobboldalon.)

Az irány, melyet korunk követ, e tekintetben az, hogy a nemzetek között létező közös ügyeknek száma nem csak nem fogy, hanem szaporodik; (Helyeslés) és hogy jelenleg, tekintünk bár-hová, igen sok kérdés, mely előbb tisztán s kizárólag egyes nemzetek által rendeztetett el, most több nemzetek által közösen rendeztetik és szabályoztatik.

Igy tehát, az én felfogásom szerint azt, hogy bizonyos tárgyak közbeseknek tekintetnek, hogy ezen tárgyak között határozottan el: az önállás feladásának tekinteni nem lehet.

Az önállásnak mérlege és hőmérője nézetem szerint e kettő: először a mód, mely szerint ezen viszony támad; másodsor a mód, mely szerint ezen viszony tárgyalatik.

S valamint p. o. joggal mondhatjuk, hogy egy oly nemzet, melynek bizonyos tárgyai egyszer egy más nemzettel közbeseknek declaráltak, vagy oly nemzet, a mely ezen tárgyak elintézésére nem gyakorolja az őt megillető befolyást, hogy az csakugyan önállással nem bír, ugy csakugyan nem mondhatja senki azt, hogy azon nemzet, mely saját beállításából meggyőződött, hogy bizonyos tárgyaknak közös kezelése célszerű: önállásáról mondott volna le, főképen akkor, ha ezen ügyek kezelésénél az őt illető befolyást gyakorolja azon mérvben, melyet igényelt. (Helyeslés.)

Igy tehát a közös ügyek létezésénél — bocánatot kérek, ha talán előadásom kissé száraz, (Felkiáltás: Halljuk!) — mondom, a közös ügyek létezésénél első kérdés a viszony, melyszert ezen ügyek közbeseknek rendeltetnek el, s a mód, mely szerint közösen kezeletnek.

Az első kérdés tehát az, hogy az illető nemzet szabad akaratával, megegyezésével fogadta e el ilyeneknek vagy nem?

A második kérdés pedig az, vajjon a nemzet ezen ügyek elintézésében bír-e az őt megillető befolyással?

Ha e két tekintetnél vesszük mérlegül: én nem hiszem, hogy a közös ügyek létezésének és közös kezelésének ügye alatt valaki önállásunkat tagadhatná, mert nem hiszem, hogy valaki létezzék, a ki azt állítaná, hogy Magyarország épen akkor, midőn e viszony átkötött és ezen viszonyt elfogadta, valaki által kényszerítve lett volna; sőt azt sem fogja senki állítani, hogy azon majoritás, mely azt törvényesen elfogadta, akkor bármely kormány vagy hatalomnak befolyása alatt állott volna, és így a nemzetnek akaratát nem fejezte volna ki tisztán; mert oly kormány, mely e befolyást gyakorolhatta volna, nem létezett. (Élénk helyeslés jobbról.)

A mi pedig a befolyást illeti, melyet ő Fel-sege lajhántuli tartományai egy részről, más részről Magyarország a közös ügyek kezelésében gyakorol, e tekintetben hivatkozom azokra, kik a delegációban résztvettek, hogy valóban Magyarországnak befolyása a közös ügyek kezelésére semmivel sem csekélyebb, mint a birodalom másik felé. (Élénk helyeslés jobbról.)

De ez csak theoria, ezzel még nincs biztosítva semmi; nem elég az, hogy bebizonyítottuk, miként bizonyos ügyek közössége által nem adatik fel az önállás és függetlenség: mert még mindig azon kérdés maradna fenn, vajjon célszerű-e, és Magyarország érdekében fekvő volt-e az, hogy e viszony életbe lépjen? mert végre is, mi a magyar törvényhozás és a magyar kormány korlátozása? Az más, mint Magyarország érdeke, nem lehet. (Helyeslés.)

(Folytatjuk.)

Magyar országgyűlés.

A képviselőház ülése máj. 26-án.

Napirend az igazoló-biroságok jelentése, a felirati javaslatok tárgyalásának folytatása.

Igazoltattak: Benedikty Albert, Lónyai Gábor, Pásztélyi János és Csörgö László képviselők.

A választási felirattal feletti vitát B á n ó J ó z s e f nyitá meg, pártolván a bizottság javaslatát. A baloldali azon kifogására, hogy a többség választási felirata igen rövid, igen igénytelen, holott ugyanazon férfi vezérlete alatt készült, ki a mult országgyűlésen Európa által bántult védíratokat szerkesztett — azt mondja, hogy most, midőn a kiegyezés megvan s a király jár a reformokban elől, ilyen hatalmas védíratokra szükség nincs, s épen ez mutatja előnyös helyzetünket. Nagy betegségnél — ugymond — az orvosnak, bonyodalmas pernél az ügyvédnek, igen szép tere nyílik tudomány kimutatására, azonban ugy véli, hogy mégis csak jobb, ha nem vagyunk veszélyes betegek, s nincs nagy, bonyodalmas perünk. Továbbá czáfolván azon állítást, mintha a képviselőház jelenlegi többsége nem az egész ország többségének kifolyása lenne, többek közt így szól: „ha ezt mondjuk, akkor logice mondhatnók azt is, hogy a törvény nem törvény, s az alkotmány nem alkotmány. Ez — ugymond — a zsebnokok tana, ezt használták Róma zsebnokai, ezt XIV. Lajos a középkorban, midőn ezt mondta: „L'etat c'est moi!“ s ezt használják ma korunk államcsinnyes emberei is, — s annál kiűnősebb, hogy ezt a magát par excellens 48-asnak tartó párt részéről kell hallania. Beszédét a jobboldal helyeslése kísérte.

Mednyánszky S. a többségi javaslat ellen szól; elkalandozik Angliába, honnan ismét visszatér, hogy mint a kormány rossz politikájának hőmérőjére, rámutasson a lelkesültség hiányára a népnél, s önbizalmatlanságra a felsőbb osztályoknál. Polemicán aztán a miniszterelnök tjbelyi beszéde ellen.

E ö t v ö s J ó z s e f báró emelt most a ház feszült figyelmét a szót, s viharos lejjenzések közt mondta el a szónoklatok egyik legremekobbikét, melynek egy részét lapunk mai száma hozza.

Németh Albert csodálatosképen elismeri, hogy a jelenlegi kormány helyzete nehéz, s hogy a viszonyok nem olyanok, mint 1848-ban voltak; de azért a széssel feliratát pártolja.

Gróf Zichy Jenő a bizottság feliratát védve, többi közt megjegyzi, hogy a magyar nép nem azért nem akar forradalmat, mert jó és türelmes, hanem azért, mert józan.

Móricz Pál pártolván Tisza feliratát, azt mondja, hogy ha az épített bástist most le nem rontjuk, akkor majd később fog összeomlani sat.

M a j l á t h István megrója azokat, kik a delegationalis törvényt balul definiáltak. Nem csodálja, ha ily erkölcsi vesztegetések folytán a baloldali sorai szaporodtak.

Szakácsi Dániel a nép védelmére kél, s nem tartja igazságosnak, hogy a paraszt megsértett becsülete csak 20, midőn a nemesé 100 forintot ér.

Ülés vége d. u. 2 órakor.

A magy. kir. pénzügyminiszter által a cukoradó-reform tárgyában összehívott szakbizottmány részéről egyes szakértőkhöz, testületekhez és egyesületekhez intézendő kérdések. *)

1. A cukoradó kényszerű megváltásának behozatala óta, minő helyzetben vannak a magyarországi cukorgyárak?

*) A szesz- és cukoradó szakbizottmány e kérdéseket azért teszi sajtó útján közzé, hogy a tanácskozással kiindulási pontját mindenki megismerhesse, s a szakértők e fontos nemzetgazdasági kérdés megoldásához a távolból is hozzájárulhassanak a lapokba beiktandó véleményeik, felvilágosításuk által. Együttel figyelmeztetjük t. olvasóinkat, különösen a szakértőket, hogy e tárgyban nyilvánosságra nem szánt közleményeiket gróf Zichy Nándorhoz, mint a feleletet á vételére megbízott enquete bizottsági taghoz intézzék e czim alatt: „Dr. Falk Miksa úr a „Pester Lloyd“ szerkesztője kezébe. Cukoradó enquete tárgyában; bérmentesen.“

2. Hogy áll a magyarországi cukorgyártás szemben az osztrák örökös tartományokbeli cukorgyártással?

3. Szintén hogy áll a magyarországi cukorgyártás szemben a külföldi cukorgyártással?

4. Alapos-e azon panasz, hogy a magyarországi cukorrépa nem bír annyi cukortartalommal, mint az osztrák örökös tartományokban termelt répa? s ha alapos, átalános e ezen jelenség, vagy csak egyes vidékekre szorítkozik?

5. Miben rejlik a magyarországi cukorrépa kevesebb cukortartalmának oka?

6. *) Mennyi a legcsekélyebb és mennyi a legtöbb cukortartalom a magyarországi cukorrépa-ban?

7. *) Átlag hány foknyi a magyarországi cukorrépa cukortartalma?

8. *) Szintén hány foknyi az osztrák, a gácsországi, a morvaországi, a sziléziai és a csehországi cukorrépa cukortartalma átlagban?

9. *) A felsorolt országbeli cukorrépa-ban melyik a legcsekélyebb és melyik a legnagyobb cukortartalmi fok?

10. Egy catastr. hold földön (= 1600 □ öi) hány mázsa cukorrépa terem meg Magyarországon? s az átlagot véve, micsoda arányban áll ez az osztrák tartományokbeli répa-földek terméséhez, szintén catastralis boldanként?

11. Átalában véve Magyarország éghajlatai fekvése oly kedvező-e répatermelésre, mint az osztrák örökös tartományoké?

12. Hány font nyers cukor lesz átlag egy mázsa nyers és egy mázsa szárított cukorrépa-ból?

13. Hány font finomított és hány font szincukor lesz átlag egy mázsa nyers és egy mázsa szárított cukorrépa-ból?

14. Ezen nyereség minő arányban áll a nyers, finomított és szincukorhoz, mely az osztrák örökös tartományokban egy mázsa nyers és szárított cukorrépa-ból átlag előállítatik?

15. Egy mázsa szárított cukorrépa, hány mázsa nyers cukorrépa-ból lesz?

16. Melyek a magyarországi cukor főbb piacai? s nagyobb cukorkivitel lehetne-e előidézni? minő eszközökkel? s a kivittl jelenleg miféle akadályok gátolják?

17. Melyek azok az országok, melyek a külföldi cukorpiacokon a magyarországi cukorral versenyeznek?

18. Mennyi a napszám a magyarországi, ugy-szintén az osztrák örökös tartományokbeli cukorgyárakban?

19. A mostani adórendszer megfelel-e ezen iparág érdekeinek? és ha igen, feltéve: hogy a cukoradó kényszerű megváltása elvben célirányosnak ismertetik el, kiterjesztendő lenne e a répalényerés egyéb módjaira is? nevezetesen az eredményképesség megállapítására nézve micsoda kulcs lenne felveendő, ha a répalé

a) áztatás (Diffusio),
b) nyers vagy szárított répa lugzása (Maceration) útján, vagy pedig
c) röperőművek (Centrifuge) segédelmével állítatik elő;

s ha a répalényerés ez utóbbi módjainál az eredményképesség megállapítására átalában megfelelő kulcsot találni nem lehetne, a mázsaszert répamérés kikerülése tekintetéből, célirányos lenne e életbelepteteni az adómegváltást a pénzügyigazgatóság és az illető gyárosok közti szabad egyezkedés útján? s azon esetben, ha a pénzügyigazgatóság s az illető gyárosok közti véleményeltérések merülnek fel, az egyezkedő feleknek szabad tetszésükre lenne e hagyandó, az eredményképesség iránt ul cukorgyárosok meghallgatása, kik a cukorgyártásnál más rendszert használnak?

20. A fennálló cukoradórendszernek minő hatása van:

a) a cukorgyártásra?
b) a cukor árára?
c) a cukorfogyasztásra?
d) s a fennálló adórendszer mellett lehetséges-e a csekélyebb cukortartalmu répát is egyik vagy másik gyártási mód szerint haszonnal felgyártani?

21. A megadóztatott répa hulladékait a cukorgyárak minő mérvben fordítják szeszfőzésre, marhabizalásra, s az ez úton nyert trágyát földjavításra? — s vannak-e tapasztalás útján szerzett adatok arról, hogy Magyarországon a cukoripar minő hatással van a mezőgazdasátra?

22. Mi az ára a cukorrépa-nak mázsánként, tekintve cukortartalmának mennyiségét? egyes vidékeken micsoda terjedelemben üzik a répatermelést? s a létező viszonyok közt a földmivelésre nézve minő répaár tekinthető hálalatosnak?

23. Minőségre nézve milyen volt az utolsó három évbeli répatermés? s ez irányban tapasztalható-e haladás a répamivelésben?

24. Nem tekintve a cukoradót, több-e a mivelési költségek jelenleg, mint ezeltől? s minő körülmények és minő mérvben teszik a répatermelést drágává vagy olcsóvá?

*) Jegyzet. A cukortartalom és annak fokai a polarizáló műszer és a Beaumé féle Aërometer, vagy fokokban Brix vagy Balling szerint határozassék meg, s átalában az ezen eljárásnál alkalmazott műszer megnevezendő.

„Miniszter úr! Azt hisszük, hogy senki sem ismeri jobban a mi ügyünket volt lelkész Koóssal a reformált egyházban, azaz: ugy az általa elküvetett visszaéléseket, mint az idegen lapokban közölt gyűléseket. Most két lelkésszel találkozunk, kik az ő barátai, kiket a kolozsvári püspök küldött a mi ügyünk megvizsgálására. A dolog egészen másként van, mert mi még január 14-én tudtára adtuk azon püspökségnek, hogy mi egészen függetleneknek fogjuk magunkat ismerni.

Ez a bizottság, a helyett, hogy figyelembe vette volna azon püspökség által megerősített szabályaink 4-dik cikkét, mely azt mondja, hogy hitsorsosaink közül senki sem vehet részt gyűléseinkben, csak is azok, kik az egyház fenntartására adóznak — minthogy itt oly gyűlésről van szó, mely a letett lelkész javára tartaték — minden nemzetek részt vehetnek; azután felkérvén azon bizottságot, hogy kötelezze őt nekünk számot adni, ez ok miatt támadt az összejövetés. Ez a két pap azt nyilatkozták, miszerint ők nem ily szűnű ügyben jöttek, hanem csak azért, hogy a volt lelkészt behelyezzék, azt követelvének tőlünk, hogy még le-

mondásunkat is adjuk be. A mint látja, miniszter úr, e bizottság idejével nem más ez élje, mint ezen ország törvényeinek lábbal taposása, ez államban államot képezni és a mi bázisunkat figyelembe nem véve, önkényileg azt tenni, a mit akar, mert — mint mondák — nekik ez az ő utasításuk.

Miniszter úr! mi, kik ezen egyház fenntartására saját munkákkal adózzunk; mi, kik ezt a lakást a hívek örömeire önmagunk építettük, azt hisszük, hogy jogunkban is áll egy oly személyt választani, a ki a nép óhajításának megfelelően, és nem mint Koós úr, a ki — mint a lapok által is ki van hirdetve, a helyett, hogy az isteni szolgálattal foglalkoznék, egészen kémskedéssel foglalkozik. Ezért tehat egész tisztelettel kérjük miniszter urat, hogy figyelembe vévén a mi igazságos kérelmünket, adjon rendeletet, hogy ama lelkész letetnek ismertessék, mint olyan, a ki másal van helyettesítve, hogy ne igazassa már többé hitsorsosainkat és a hatóságokat. Kötelezzetesse együttal, hogy költözzék ki az egyház helyiségéből és ne érdeemesítse arra, hogy azon helységben lakják.

Salamon János, kurátor; Szabó Albert, alkurátor és több mások az egyház epitropjai.

Ezen másolat egészen az eredeti után levén, meghitelesítettik a kérelem alapján. Zöld Comissia 4755. sz. 1869. május 6. (6 szerint.)

J. Popescu.

E Czelder Márton észjárása után kiállított s kovácsmester Salamon János és lakatos Szabó Albert által aláírott és Cogalniceanhoz benyújtott iratra, elég gondatlanul, a belügyminiszter úr következő jogtalan rendeletet bocsátá ki a prefecchez: 6400. sz. ápril 30. (6 szerint) 1869.

„Azon kérelem alapján, melyet a fővárosbéli ref. egyház előjárásága volt lelkész t. Koós letételére és ama helyiségre vonatkozólag, a melyben lakik, hozzáam benyújtott, aláírott átteszi önhez a hű másolatot és felhívja önt prefect úr, hogy ismerje el a kijelölt papot, Czelder Márton, mert a kormány senkinek, de főleg protest. községnek akarata ellenére nem tehet erőszakkal lekipasztott. Együttal meggyőződést szerezvén, hogy a pa-

rochia az egyház lévén, melyet a község épített, kitélezni fogja a lelkészt a házának elhagyására.

Cogalniceanu, miniszter.

Ezen másolat az eredetiből levén lemásolva a kérelem alapján megerősítettik a Zöld Comissian. 4755. sz. 1869. május 6. (6 szerint.)

N. Antonescu.

A fennirt kérvény folytán a jogtalan román miniszteri rendeletnek a félre vezetett nép birtokában lévén, pünköszt másodnapján Czelder Márton vezénylete alatt végletekre képes volt vete-medni, a paplakra rárohant s Koós Ferenc hazánkfia övével csak az ablakon menekülhetett. Nemzeti becsületünk ily beszennyezése után itéljen a művelt közvélemény.

Novák Albert.

Távirati tudósítás a bécsi börzéről.

Május 31-én: 5% Metaliques 100 frt 61.85. 5% Nemzeti kölcsön 100 frt 69.90. Kamat 61.85. 1860. Kölcsön 102.30. Bankrészvény 750. Hitelintézeti részvény 200 frt 291.80. London 10 ft st. 100 frt 23 1/4 kr 124.45. Ezüst 121.75. Cs. királyi arany 5.85 1/10.

Erdélyi földteh. kötv. máj. 29 én 76.—.

A „VICTORIA” biztosító társaság

III-dik zárszámlája

1868-dik év december 31-kén.

Bevétel:		ft.	kr.	Követelés.		ft.	kr.	Tartozás.		ft.	kr.	ft.	kr.
44.849,806 ft. biztosított érték után 1867-ki díjtartalék	ft. 380,280	11	kr.	Pénzkészlet az igazgatósági pénztárban				Alapítók, 1500 darab 1000 forintos részvény után					
1867-ki kártartalék	ft. 9,050	—	kr.	Részvénykötelezvény, 1244 darab a 700 forint				Tartaléktőke	25,449	80			1,500,000
64.330,602 ft. biztosított érték után 1868-ki bevétel tűz-és jégágbán	625,464	06		Részvényeseken követelés, készpénz és 700 flos kötelezvényekben				Tűzkártartalék 1869-re áttett	15,680	—			
1868-ki tőkekamat és vegyes bevétel	26,802	70		Értékpapírok és követelés 6 rovaton	220,063	75		Tűzbiztosítási díjtartalék a folyó kockázatok fedezetére 1869-re áttett	520,748	24	561,878	04	
Bevétel főösszege			1,041,596	87	Leszámitolt váltókban	209,943	48	O sztalék 1866-ki, föl nem vett	252	—			63,081
Kiadás:													
Megsemmisítés tűz- és jégágbán	ft. 59,901	70	kr.	6 vezér-, 10 főügynök pénztárkészlete, illetőleg a náluk és az alattuk álló ügynökkönel és velünk szövetséges más társaságoknál kinlevő követelések, a biztosító feleknek későbbi évekre szóló díjtartozásával				O sztalék 1867-ki, „ „	1,919	—			
Viszbiztosítási díj tűz- és jégágbán	ft. 42,469	07	kr.	Az igazgatósági központon, aztán az összes vezér-, fő- és alügynökkönel levő letár és szerelvény 10 és illetőleg 25% törlesztés leütése után				O sztalék 1868-ki, 1201 részvény után a 20 fr.	24,020	—	26,191	—	
1681 tűz- és jégkár és kártelvéltre tett fizetés, a viszbiztosítók által megtérülő rész leütése után	ft. 238,825	30	kr.	Védőtábla készlet									
36 függő tűzkár tartaléka a viszbiztosítók által megtérülő rész leütése után	ft. 15,680	—	kr.	Tőkésített alapítási és szervezési költség 10%-os törlesztés leütése után	79,601	81							
Ügynöki jutalék tűz- és jégágbán	ft. 53,529	03	kr.										
Általános kezelési költségek, az alapítás, szervezés sat. kiadások 10, illetőleg 25% törlesztésével	ft. 69,818	46	kr.										
Adó	ft. 3,400	—	kr.										
Tűzbiztosítási díjtartalék, a folyó kockázatok fedezetére			520,748	24									
Kiadás főösszege			1,004,371	80									
Nyeremény:													
Ebből igazgatósági jutalék 10%			3,722	51									
„ tartalék tőkére 25%			9,306	27									
Marad osztalékra													
Felosztás:													
Osztalékra, 1201 részvény után a 20 ft.			24,020										
Tartaléktőkéhez a maradvány			176	29									
Biztosítási alap.			25,196	29									
Alapítók	ft. 1,500,000	—	kr.										
Tartaléktőke	ft. 25,449	80	kr.										
Díjtartalék	ft. 520,748	24	kr.										
Összesen	ft. 2,046,198	04	kr.										

A „VICTORIA” biztosító társaság igazgatósága:

Alelnök:

Hintz, m. k.

Igazgatók:

Wagner, m. k. Frits, m. k. Köváry, m. k.

Vezérigazgató:

Galgóczy, m. k.

Könyvvezető:

Boér Sándor, m. k.

Jelen zárszámlát és vagyonmérleget megvizsgálván és az illető könyvekkel összehasonlítván, ezekkel mindenben megegyezőnek és helyeseknek találtuk.

Kolozsvártt, 1869. április 28-kán.

Tauffer Ferencz, m. k. számadás vizsg. biz. elnök. Nik Ferencz, m. k. Kallai Lajos, m. k. Klatrohetz János, m. k. Id. Merza Joachim, m. k. Szentjánosi Ferencz, m. k. Dr. Salamon József, m. k. számadás vizsg. biz. jegyző.

Látta és saját vizsgálata eredménye szerint is helyesnek nyilatkozták, Kolozsvártt, 1869. május 6-án.

Hajós János, m. k. belügyminiszter. osztálytanácsos, mint kormánybiztos.

12.473. 1869.

(261)

(3—3)

Hivatalos hirdetés.

A nagyméltóságú m. kir. pénzügyminiszterium f. év május hó 7-dikén 16,222 sz. alatt kelt rendelet által a Belbóri határ-vámhivatalt az 1869 év május hó végével megszüntette.

A m. kir. pénzügyigazgatóságtól.

Kolozsvártt, 1869 május 24-kén.

269

1—3

Jószág eladás.

Gróf Pejacevich Márkné ö. nga sz. zalaknai jószág — Felsőfehérmegyében, Medgyestől 2 óra távolságra — eladó. Értekezhetni Kolozsvártt b. királyutca 22 szám alatt lakó jószágigazgató Demeter Károlylyal.

251

5—7

Dobokamegyében Sárvaron egy részjószág, valamint ugyanek Dobokamegyében Sajó Szent Andrason, a Sárvári részjószág szomszédságában, egy kassab birtok, ez mártagosítva, szabad lezből, örökön eladó.

A vásárolni szándékozók bővebb értesítést vehetnek a jövő június hava 20-ik napjáig magától a tulajdos Lészai Lőrincztől, a ki az ir. termünisig, bár mely időben megtalálható Kolozsvártt a báró Veselényi Ferencz piaczosri 166 szám alatti házáál levő szállásán.

(263)

(2—3)

Hirdetés.

Háromezer veder eladó bor 1867—68 évi részint Sz.-Somlyai, részint kitünő Girokuti hegyek termései. — Értekezhetni felőle tulajdonos BOCSÁNCSI ADOLFFAL, Girokutan u. p. Alsó-Szopor.

2—*

STEIN JÁNOS papirkereskedésében Kolozsvártt felvétetik egy erkölcsös magaviseletű tanuló, a ki legalább 2—3 gymnasialis osztályt végzett. A belépésnek minél előbb kelene megtörténni.

SZIVAROK.

Kitünő szép minőségben, régi tisztult ezikk, ajánlatnak különösen követhető nemiek a t. dohányzó közönségnek.

1000 darab ára:

	0. 6.	0. 6.	
Balsamica Londres	45 frt.	Villar y Villar Reg. Londres	89 frt.
Viriato Paperillos (hőlgysziv.)	49 "	Espagnola Prinzados	97 "
Rosario Medianos (rövid)	55 "	B-yafiera (minden szivar hársba göngyölve)	109 "
Minerva Trabucos	55 "	Cabannas media Regalia	120 "
Losos Carbayales Regal royn	59 "	Upmann Brevas	120 "
Jenny Lind Galanes (hőlgysziv.)	61 "	Upmann non plus ultra	157 "
Cleopatra Regalia real	63 "	Cabannas Regalia	163 "
Cautiva queue des rats (vékony)	72 "	Flor de Tabacos Cazadores	169 "
Cabarga y Ca Operas (rövid)	88 "	Palm ta Emparadores	190 "
Henry Clay Infantes (rövid)	85 "	Flor de Tabacos Imperiales	200 "

Minden faj kitünő minőségben (könnyű, közép és nehéz) kapható. Mustrákat mille árban 1/10 Adéskákban 100 árjával minden fajtából szállítok Megrendelések az összeg beküldése mellett pontosan és gyorsan teljesítetek. Teljes árjegyzék bérmentesen és ingyen.

KRAUSS JÓZSEF, Hamburgban.

259

2—12

SCHMIDT F. L.

papirkárpit-gyára Bécsben Kärntnering, 18 sz.

Mi deafele kárpit, szoba díszítőmű, fa- és arany párkárpit, dombormű, ablakfüggöny, fa- ablakredőny sat. gazdag raktára.

Minták, rajzok és árjegyzékek ingyen

kívánságra a kárpitokban

pontos útastítás adatik s a hozzájáruló lézlek szolgálatnak.

Mai számunkhoz egy félv melléklet van csatolva.

Valódi MOLL SEIDLITZ-PORA

mely a párisi műkiállítás arany-érmét nyert.

Középponti raktára a „Gólyához“ címzett gyógyszerár Bécében, és egy-
dül az alább megnevezett raktárakban kapható.

Figyelmeztetés. Miatán tapasztaltam, hogy az ugynevezett Seidlitz-por használati utmutatásokkal árutalán, melyek szóról szóra az enyim szerint utánozva, a közönség csalódására, még saját néveláírásomat is viselik, s ily módon azok külsőjokról ítélve saját gyártmányaimmal könnyen felcserélhetők lévén, bátor vagyok azért ezen hamisítások ellenbe óvasul mindenkit azon meggyőzéssel figyelmeztetni, aiszteint az ilyennek megkülönböztetése végett, „az általam készített Seidlitz-por minden katulyája és minden egyes adag papir-burkolata hivatalos őrizmény alatti saját véd-íparjeggyemmel van ellátva.“

Ára egy bépecselt eredeti skatulyának 1 ft 25 kr. oszt. ért.

Használati utatással minden nyelven.

E porok számtalan, rendkívüli esetben bebizonyult gyógyhatásuknál fogva minden eddigelő ismert házi gyógyszerek közt bizonyára a legelső helyre méltatandók. A császári nagy birodalom minden részéből hozzánk beküldött több ezernyi hálaírat részletes biznyitványul szolgál, hogy azok rögzött dugulás, emésztelenség és gyomorégés, továbbá görcsök, vesebetegség, idegaj, szivdobogás, ideges főfájás, vértörődés, köztényeszerű tagfájdalom, s végül hystéria, hypochondria, tartós hányási inger stb. esetekben a legjobb eredménnyel használtattak, s a legtartamosh gyogyeredményt vitvák ki. Ezen, már nagy csomaggá nőtt levelezés számtalan bizonyítványait tartalmazza azon szenvedőknek, a kik gyakran, miután az allopathia és vizgyógyómodot használtak, ezen egyszerű házi szerhez folyamodtak és egészségüket egyszerre és állandóan visszanyerték. Ezen elismerési iratokban a nép majd minden osztálya u. m. tanítók kereskedők, kézművesek, műészek, mezői gazdák, tanárok, hivatalnokok, katonák, sőt gyógyszerészek és orvosok is, valamint több oly mindkét nemből való egyének képviselvék, a kiknél azelőtt a leghíresebb gyogyforrások a legkisebb könnyebbülést se idézték elő és a kik csupán a valódi Seidlitz Porok rendszeres használata által lettek tökéletesen egészségesek.

Valódi minőségben kapható **csupán csak**

Kolozsvártt: BINDER K. (ezelőtt Ritter) gyogytárában b-monostortecza a városi kedoute során; továbbá **Wolff J.**, dr. **Hintz György** és **Engel J.** gyogytáraiban.

Beszterczén: Szongot György.
Brassóban: Jekelius F.
M.-Vásárhelyt: Jeney Károly és Bucher M.
Nagy-Károlyban: Schöberl.
Nagy-Szebenben: Müller gyogyész.
A fennebbi czégeknél létezik még ezeken kívül a

N. Váradon: Jánky Antal.
Szegsvártt: Teutsch J. B.
Szászsebesen: Binder F. gyogyész.
Szerdahelyt: Schimert F. gyogyész.
Zilahon: Harinath S. F.

norvegiai „Bergen“ városból való valódi DORSCH-MÁJHALZSIROLAJ raktára is.

Ára egy nagyobb üvegeknek 1 ft. 80 kr. egy kisebbnek 1 ft. o. é.

Az üvegek el vannak látva védmárkával és kimerítő használati utatással. Ez az egyetlen faj, mely minden töltés előtt vegytanilag megvizsgáltatik és czinkupakkal elzárt üvegekben küldetik el. — Ezen legtisztább és leghatályosabb májhalzsirolaj van, melynek a köztvetlenül a természet által nyújtott. — E valódi Dorsch-májhalzsirolaj Európának minden orvosi tekintélye által mint legjelesbb gyogyyszer a mell- és tüdőbajokban, scrophulus és rachitis, köztvény és csúz, icült bőrküítés, szegnyuladás, ideg- és több más bajokban legsikeresebben alkalmaztatik.

MOLL A. gyogyyszerész Bécében, „zum Storch“, Tuchlauben.

Hatóságilag megvizsgált és alább irt esetekben ezerszeres jó sikerrel megpróbált **görcselleni védbalzam.**

E balzam kitünő hatását következő tulajdonságainak köszöni: Zsongitólaz az az erősítőleg és éltetően hat a gyomor és belek takhátyára, ez utóbbiak kanyarmozgásait korlátozza, a máj kiválasztásait elősegíti és kitünő szélhajtó szer.

Ugyanazért következő esetekben van javalva használata e balzamnak: A gyomor és belek mindennemű heveny és idült lobjaiban, bármint okokból is eredtek azok; a gyomornak fájdalmi, görcsei, puffadtságában, hányás és hasmenésben, székorságban, kolikában, hascsikarásban hatása azonnali. A külsőlegi bedörzsölés a bevett szernek hatását tetemesen segíti elő.

Továbbá jó sikerrel használható ezen készítmény emésztelenség, gyomorgyöngeges és görcsös gyomorban, ráng- és másnemű görcsben és a nehéz kóiban; nehéz emésztés által okozott ideges mellszorulásban, melyekre gyakran gyomorkolika következik, hasmenésben, cholierinben, görcsös hányásban, méhkóroságos és terhes nőknél előjövő hányásban; továbbá váltóláz utáni idülésben az emésztő szervek működésének helyreállítására.

Javalva van még ezen balzam és nagyon ajánlva hosszason tartó kimerítő betegségekben, midőn is az étvágyat gyarapítja s az egészséges emésztést nagyban előmozdítja.

Végre fényes eredményt tanusított ezen balzamnak nagyobb adagokban külső és belső használata már két cholera-járványban, és mint első szernek rögtön megbetegülések esetében különösen falun és orvosi segélytől távol egy háztartásnál sem szabadna hiányoznia.

Ezen balzamból megnötteknek elég napjában 3-4 theáskanállal. Nagyfokú és fájdalmas rohamokban ezen adagot meg is lehet kettőzni, hatását külső bedörzsölések által a hasra, vagy vétagokra gyarapíthatni.

Főraktár: Miller gyogytára „az arany koronához“ Brassóban a piacon.

Vélemény.

Tamaszkodva a legpontosabb minőségi és mennyiségi vegyelemzés eredményére, hivatalos eskütje mellett következő véleményét adhatja alóliirt országos törvényszéki vegyész:

A rasBából az „arany koronához“ címzett Miller gyogyészertárból egészségrendőri vizsgálat végett beküldött görcselleni védbalzam semmiféle ártalmas vegyületet nem tartalmaz, használata az egészségnek nem káros, minden bódító és fémkészítéktől mentes, és csak is megédesített lében feloldott hatásos alkarszeit tartalmazza görcsellenes növényeknek.

Bécs, 7. Aprilis 1868.

V. Kletzinsky, vegyésztanár és országos törvényszéki vegyész.

Bizonyítvány.

Kedves kötelességemnek tartom bizonyíthatni — hogy Miller gyogyyszerész ur által készített **görcselleni védbalzam**, görcsök és minden a hirdetésben megnevezett bajokban több mint ket évi tapasztalataim alapján, mint igen czél szerű, jó és hasznos gyogyyszer teljes elismerésomat és bizalmamat kinyeré, melynek alapján nem mulasztatom el — azt — mint egy az emberi szervezetre czél szerűen összeállított gyogyanyagot, a t. közönségnek legjobbban ajánlani.

Kelt Előpatakon, 1868 September 4 én.

Dr. Szabó Vazul, gyakorló orvos Szebenben, Felsőb-hérmegye főorvosa.

Főraktár: Brassóban Miller Gyula gyogyyszerészénel, Kolozsvártt bizományba: Dr. HINTZ gyogyészertárában. Továbbá: Aradon F. J. Probst, Károlyfehérvártt: C. Boos, Fozaradon: Méray J., N. Váradon: A. J. Jankó, Szebenben: N. Sidi, Marosvásárhelyt: J. J. Albert Medvegyes, a „Körszék“ című gyogytárban és végül a Segesvári: J. B. Teutsch uraknál; az itt felolított raktárokon kívül minden nagyobb városban, mindenütt.

Lakváltoztatás.

Alóliirtnak van szerencsése tisztelttel jeleníti a n. é. t. cz. közönségnek, hogy a Kolozsvártt már több év óta fennálló, s a n. é. t. cz. közönség pártolását megnyert **rémzives műhelyét** eddigi lakhelyéről a magyarutczától, a f. é. april 24-én a buza utczába 89 szám alá, a gróf Eszterházy féle telek szomszédtságába tette át.

Midőn e jelentést teoni bátorodik alóliirt, egész tisztelttel ajánlja magát egész szeszgyárak beállítására és felszerelésére, hasonlag gőzmalmok, gőzkonykák, gyogyészertári gőzkészletek, gazdasági marhatápszerszer-főző gépek **ent. tökéletes beállítására és felszerelésére, a legujabb találmányok és minták szerint.**

Készít egyszerűmind mindenféle főző-és honyharédevényeket a legujabb divat és legjobb rendszer szerint; elődallal a fennebbi szakmákban mindenféle javításokat és rézedények és czikkkek ónozását.

Alóliirt azt hiszi, miszerint szakmájába vágó minden rézmives munkákra és gyárak berendezésére annál biztosabban ajánlhatja magát, mivel e részben képzettségéről próbát tenni már számos alkalmá volt és eddigi szolgálatairól több elismerő bizonyítványt képes kiváságra előmutatni; különösen bátorodik főlemlitni báró Jósika Lajos Ő Excellentiája megbízottja, méynök mts. Nemes János urnak 1868 február 3-án kelt elismerő levelére hivatkozni, melyben az említett báró ur ő nagyméltósága Csáki Gorbói jószágában felállított Gáll-féle szeszgyár-készlet tökélyessége felől, több havi használat után, részemre a leghizelgőbb kifejezésekben mondja ki egész meglepődését szolgálattal munkám iránt.

A n. é. t. cz. közönség további nagybecsű pártfogásába ajánlva magát, maradt egész tisztelettel

Hart Mayer, rézmives-mester.

Alapított 1820-ban, Ausztriában, Poroszországban, Frankonban, Angliában, Orosz- és Törökországban érmeikkel és rendjelekkel kitüntetett

Weiss János és fia

cs. kir. első orszagosan szab. szerszámgyára Bécében ajánlja gyártmányait szerszámokban famunkások számára

nevezetesen: asztalosok, gépgyárak, vasúti-műhelyek, hangszerészek, ácsok, kerekések, pintérek, gyufagyárak, doboz készítőik számára, továbbá: szerszámait és berendezési czikkkeit könyvkötők és üvegesek számára, Műkedvelőknek való szerszám szekrényeit.

Stein János könyvkereskedésében kapható:

Törvénykezési munkák.

1865/8-ki TÖRVÉNY-CZIKKÉK

8-ad kiadás, csinos vászon kötésben 2 frt 80 kr.
Zsebkiadás vászon kötésben 2 frt 80 kr.

SZENICZEY GUSZTÁV

az új polgári törvénykezési eljárást, és az erre vonatkozó **íromány példányok** gyűjteményét magában foglaló **segéd kézi-könyv.**

I. rész: Sommás eljárás 1 frt 20 kr.
II. rész: Rendes eljárás 2 frt.

FÜGGELÉK,

a polgári törvénykezési rendtartáshoz.

A polgári törvénykezési rendtartás életbeléptetése, és az erre szükséges átmeneti intézkedések; a váltóvégrehajtások, a hitbizományok és a bírói ügyvitel tárgyában kiadott rendeletek. Ára 80 kr.

Jogtudományi szemle,

a m. kir. igazságügyminiszterium törvénykezési osztályának rendes közlönye.

Egyes füzet ára . . . . . — frt 50 kr.
1/4 évre . . . . . 2 frt 50 kr.
1/2 évre . . . . . 5 frt — kr.

Az 1865/8-ki évi országgyűlési TÖRVÉNY-CZIKKÉK II-dik füzeté 1868. XXVII—LVIII. 8-rét 1 frt 20 kr. Zsebkiadás 1 frt 40 kr. Ugyanennek 8-rétü teljes kiadása 2 frt — kr. Zsebkiadás 2 frt — kr. Csinos diszkötésben 2 frt 80 kr.

Magyarországi Rendeletek Tára. Harmadik évfolyam 1869, 1, 2, 3-ik füzet. Ára 1 frt 10 kr.

A POLGÁRI TÖRVÉNYKEZÉSI RENDTARTÁS, KÉRDÉSEK és FELELETEKBEIN, betűrendes tárgymutatóval. Szerkesztette KNORR ALAJOS. Ára 1 frt 20 kr.

Polgári törvénykezési rendtartás. Betűrendes tárgymutatóval. 8-rét kiadás 1 frt — kr. 8-rét kiadás 60 kr. Zsebkiadás 80 és 60 kr.

Utasítás az Erdélyben felállított külön urbéri bíróságok számára, a birtok szabályozási perek körüli eljárás tárgyában. Ára 32 kr.

Községi kalauz, vezérkönyv magyar- és erdélyhoni községi bírák, előljárók és jegyzők használatára, felvilágosító és útbaigazító jegyzetekkel s gyakorlati írománypéldákkal ellátva. Irta Tóth Lajos, a legujabb törvények és rendeletek nyomán. Ára 4 frt.

Legujabb házi titkár, mindennemű családi s kereskedői levelek, a közéletben előforduló bármiféle iratok helyes szerkesztésére vezérőli szabályok, számos példákkal világoztva. Szerkesztette Farkas Elek a mostani törvényes viszonyokhoz alkalmazva. Ára 2 frt 60 kr.

Seniozey G. az új polgári törvénykezési eljárást, és az erre vonatkozó írománypéldányok gyűjteményét magában foglaló segéd kézi könyv. Ára 1 frt 20 kr.

N A P L O M.

Számuzetésében írta **SZEMERE BERTALAN,** I. kötet. Ára 1 frt.

Pártjaink feladata a választások után. Irta TOLDY ISTVÁN. Ára 1 frt 20 kr.

A magyar vezérek kora, Árpádtól Szent Istvánig. Irta SZABÓ KÁROLY. I-ső füzet. Ára 1 frt.

Polgári szabadság és önkormányzat. Dr. LIEBER utáni, SÉHOLCZ VIKTOR és VAJDA JÁNOS. Ára 1 ft 40 kr.

Az örmény nemzet irodalomtörténetének kísérlete, a meehitáristák művei után. Irta NEUMANN KÁROLY FRIGYES. Magyarra fordította és átdolgozta AVÉD JAKAB. I. füzet 30 kr.

Tanács és segély azok számára, a kik látgyöngeségben szenvednek, s jelesen a kik erőltetett tanulás és kimerítő munka által szemök nek ártottak.

Fiatal korom óta megvolt nekem is azon rossz szokásom, hogy az éj csendét szenteltem tudomány munkára. Ez a más kimerítő optikai és finom munkák kivételével kivételben látgyöngeségemre meggyöngült, hogy tökéletes elvesztéséül annálhizelgőbb félbottam, mivel folytonos gyuladásos dispositio állt be, mely a leghíresebb orvosok több évi rendeleteivel is dacolt. E szomorító körülmény közt sikerült egy szert találnom, melyet már 40 év óta a legkitünőbb sikerrel használok. E szer nem csak egészen megszüntette a tartós gyuladást, hanem emezeminek is visszavárá egész élelenségét és erejét, úgy hogy most 75 éves koromban szemüveg nélkül olvasom a legpróbb írást, s mint fju koromban tökéletes látéremmel érvendek. Ezen jótékony hatást másoknál is tapasztaltam, kik közül sokan még a legédesebb szemüveg használatát mellett sem voltak képesek üzletüket vezetni. Ezen szer kitartó használas után eldöbtték a szemüvegét, s régi természetes látéremük visszanyerték. E szer módos-szer egy illatos lé, melynek alkatrészei az áms-növény. Nem tartalmaz sem draszticumokat sem narcoticumokat vagy fém és más ártal as részeket s Erdélyben valódi állapotban szereshető Teutsch J. B. ur által Segesvártt. Ő egy nagy üveget 2 fr. egy kicsit 1 fr 60 kr-ért o. é. szállít használati utatissal együtt. Tanácsom tehát a szenvedőknek, hogy ezen léit töle vegyék, mert egy ily üveg hosszú időre elég, mivel csak keveset kell abból csekély folyadvizvel vegytini, hogy tejsavó folyadék képződjék, melylyel reggel és este, vagy erőltetett munka után kell a szem körüli tájékat megnedvesíteni, a hatás igen jótékony és üdítő s egyszerű mind a bőr frissességét föntartja és eszközi.

Örvendni fogok, ha ezáltal nevezetesen azok lesz segítve, a kik az igazság világa utáni ernyedetlen törekvés által gyakran saját szemük világot kockáztatják s elvesztik. Ezáltal meg tán a fiatalságnál fájdalom annyira divatba jött elerdített szemüveg-hordás is megszüntethető, mert e szokás inkább rontja mint javítja a szemet. Szemüvegek csak is a szem valamely hibás szerve esetében használhatnak, de egészséges vagy gyengült szemet sohasem erősíthetnek vagy javíthatnak m g.

Dr. Romershausen.

A dr Romershausen-féle jeles szemlél mindig kapható, mégpedig

a kis üveg . . . . . 1 frt 60 kr.
a nagy „ . . . . . 2 frtjával,

a raktárban Teutsch J. B. néli Segesvártt.

Viszont-eladók, nagyobb mennyiség vételénél aránylagos engedéket nyerne

Dr. Romershausen-féle jeles szemlél mindig kapható, mégpedig

a kis üveg . . . . . 1 frt 60 kr.
a nagy „ . . . . . 2 frtjával,

a raktárban Teutsch J. B. néli Segesvártt.

Viszont-eladók, nagyobb mennyiség vételénél aránylagos engedéket nyerne

(121) 1/6 (11—12)

A t. cz. közönség általánosán, kiűtösen pedig **szálloda-tulajdonosok, kávé-sok és vendéglősök** figyelmeztetnek a **meg leg évszak közlégésével a világhírű cs. kir. kiv. szabad.**

hordozható jégpinczékre és érez pezsgő-csapokra

Wiessner Antal gyarából Bécében, Wieden, Hauptstrasse N° 60, a melyek az utolsó párisi világtárlaton kitüntetettek s mindenkor készen a raktárban találhatók, valamint megrendelhetők Temesvárt Ludwíg Grünbaum ur által.

Minden jégpincze és pezsgő-csap megajaztatik és becsereztetik.

Első nyilvános magasabb kereskedelmi tanintézet

Bécében, Leopoldstadt, Praterstrasse, N° 32.

Kereskedelmi tudományok tanírodája.

(118) Igazgató: **Porges Károly.** (10—12)

Az intézetet összekötött külön osztályban azok számára, a kik életkor, állás, előképzettség és foglalkozás miatt az iskolát nem látogathatják, folytonosan felvételnek, s az intézetben minden pénz-intézethez szükséges vizsgára előkészítletet nyerhetni.

(449) 1/6 (18—24)

Különös figyelemre méltó!

Sen az üzletileg érték nélküli jutalom-érmekek vagy udvari szelvények, sem az alkalmatlan s már tulságos hirdeti reameok által eszközölt épen nem irigylendő hír után kapkadvá, hanem egyedül valódi polgáriason, higgadtan és szilárdul haladva ajánlom a t. cz. féri közönségnek sok év óta fennálló s minden időnyre jól ellátott

ruha-raktáramat

Bécében, Stadt, Rothenthurmstrasse (Hotel zum oestreichischen Hof)

azon biztosítással, hogy a raktárban találtató s ütletben készült ruhadarabok nem könnyű, avul, mindenhol olcsón összevásárolt, régi, többnyire csak félváladi, gyapottal vegyített avadék-keimek, melyek pillanatra a szemet elvakítják, bánnak össze-férezelve, hanem általában a legszárdabb, legvalódi, legdizesebb és legdivatosabb, szürre és minőségre nézve legtartósabb keimekből a leglelkiméremtesebben készítték, a miért is én készítményeimet csak azon első ruhakészítők czikkjeivel hozhatom jogosan hasonlatba, a kiknek czégye, valamint az enyém is, ugyan még hirdapilag nem volt hirdető, hanem azért régen szerzett jó hírnevetek örvendek, s azért mindenkinél, a ki jó czikket kíván, ajánlhatók.

Téli kabátok . . . . . o. é. 80 frutt 70 frttig.
Fél-óllójú . . . . . „ 20 „ 48 „
Salonfrakkok és kabátok . . . . . „ 24 „ 46 „
Jaquet-ok . . . . . „ 18 „ 40 „
Vadászkabátok . . . . . „ 16 „ 30 „
Ponylakabátok . . . . . „ 12 „ 45 „
Nadrágok (jékete Salon) . . . . . „ 12 „ 18 „
ditto teli . . . . . „ 12 „ 22 „
Mellények (különfélék) . . . . . „ 5 „ 20 „
ditto fehér . . . . . „ 7 „ 10 „
Mindenféle utazó és városi bundák különböző árakban.

Kiváságra kelme-mustrák küldetők, általában mindennemű utazó-, vadász-, utcai- és Salon-ruhadarabok mérték szerinti gyorsan elkészíttetnek s feladás és utavél mellett pontosan elküldetnek.

Levélbeli megrendelésnél mértékül a felső mellézettsége, a derek szélessége, illetőleg a lépés hossza melléztendő.

Nem találo ruhadarabok szivesen és néhezesség nélkül becsereztetik.

JERABEK GYÖRGY, férfi-ruhakészítő Bécében. Raktár: Stadt, Rothenthurmstrasse. (Hotel „Oestreichischer Hof.“)